D66 Den Haag

Evaluatie gemeenteraadsverkiezingen 2026

Adviezen van de Gemeenteraad Evaluatiecommissie (GEC) aan de leden

GEC: Jitske Steigenga, Daniel Kaptein, Thomas Werf en Jurjen Niezink

D66

Algemene Afdelingsvergadering · 18 november 2026

Hoe we te werk zijn gegaan

We kijken terug om vooruit te kijken: wat kunnen we als vereniging de volgende keer nog beter doen?

Luisteren

23 gesprekken met kandidaten, raadsleden, commissieleden, bestuursleden en vrijwilligers. Steeds met twee GEC-leden aan tafel. Elk verslag gaat ter controle terug naar de gesprekspartner.

Toetsen

We legden wat we hoorden naast de vastgestelde stukken: de statuten, het huishoudelijk reglement, het deelnamebesluit en de procesverslagen van de commissies.

Ordenen

We volgden de verkiezingscyclus in vijf fases. De onderwerpen bundelden we in vijf hefbomen: plekken waar één verbetering op meer stappen doorwerkt.

Adviseren

Per onderwerp één advies aan de leden en één vraag aan het bestuur. We kozen wat we kunnen onderbouwen en wat we als leden zelf kunnen oppakken.

Vijf hefbomen: waar we het verschil maken

Een hefboom is een groep onderwerpen waar hetzelfde soort advies uit voortkomt. Wie aan één hefboom werkt, verbetert meerdere stappen tegelijk.

Hefboom 1

Spelregels vooraf

Leden leggen vooraf vast wat we vragen en hoe we kiezen.

Deelnamebesluit AAV

Lijstadvies (LAC)

Wethouderadvies (WAC)

Hefboom 2

Routekaart vooraf

Op tijd beginnen, met heldere mijlpalen en rollen.

Bestuur zet de klok

Verkiezingsprogramma

Uitvoeringsplan

Hefboom 3

Kandidaten weten waar ze aan beginnen

Verwachtingen en spelregels zijn vooraf bekend.

Werving en begeleiding kandidaten

Persoonlijke campagne

Hefboom 4

Opvang en verbinding

Aandacht voor de mensen, ook na een teleurstelling.

Terugkoppeling en nazorg

Kandidaten vormen een team

Uitslagenavond en waardering

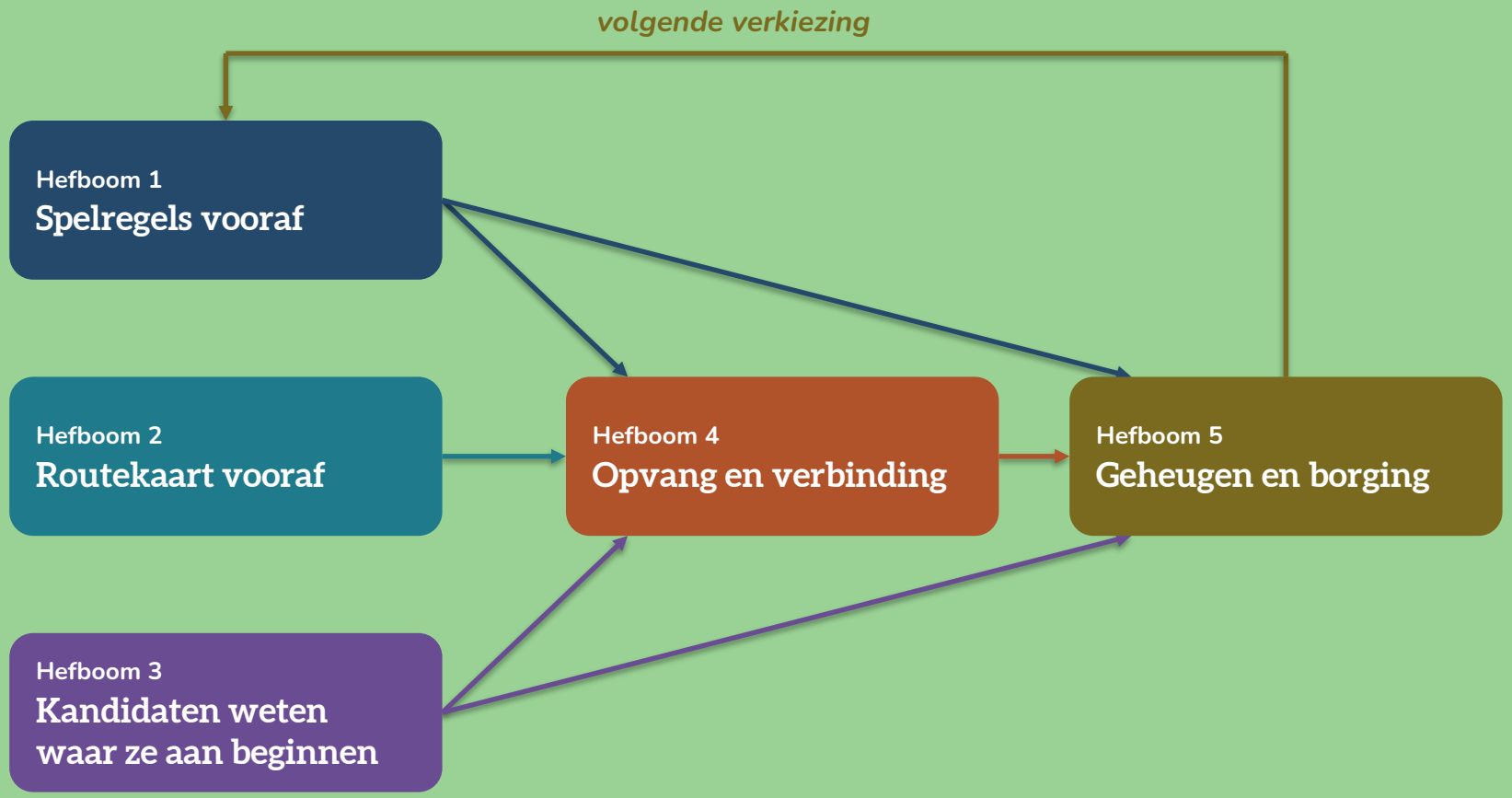
Hefboom 5

Geheugen en borging

Lessen gaan mee naar de volgende verkiezing.

Evalueren en borgen

Hoe de hefbomen op elkaar doorwerken

Elke pijl is een verband dat in meer dan één gesprek terugkwam. Zo werkt een verbetering op één plek door in het hele proces.

Waarom ze samenhangen

- Spelregels vooraf maken keuzes uitlegbaar. Dat helpt bij terugkoppeling en geeft de evaluatie een meetlat.
- Een routekaart geeft tijd en ruimte voor teamvorming en waardering.
- Wie weet waar hij aan begint, kan een tegenvaller beter plaatsen. En wat we kandidaten meegeven, ligt vast voor de volgende keer.
- Wie zich gezien voelt, blijft betrokken.
- De evaluatie voedt de spelregels van de volgende verkiezing.

Hefboom 1 · Spelregels vooraf

Deelnamebesluit AAV

Advies aan de leden

Artikel 8.2 van het Huishoudelijk reglement beschrijft de besluiten die de AAV neemt. Zorg voor concrete invulling als leden van deze kaders zodat het voor iedereen helder is wat de opdracht/eisen zijn. Voorbeelden: concrete opdracht voor invulling lijst en eisen aan kandidaten (zowel LAC als WAC).

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Het bestuur borgt heldere profielen, procedures en beoordelingscriteria en legt deze concreet aan de leden voor, zodat commissies een heldere opdracht hebben.

Hefboom 1 · Spelregels vooraf

Lijst Advies Commissie (LAC)

Advies aan de leden

Leg in het deelnamebesluit duidelijke selectiecriteria en de bijbehorende weging vast, en neem samenwerking binnen een groep expliciet op als onderdeel van het kandidatenprofiel.

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Wij vragen het bestuur om vóór de start van de volgende selectieprocedure te zorgen voor een HR-inbreng bij alle selectiegesprekken en de leden vooraf te informeren over de wijze waarop dit in de procedure is geborgd.

Hefboom 1 · Spelregels vooraf

Wethouder Advies Commissie (WAC)

Advies aan de leden

Neem in het deelnamebesluit op dat kandidaten die zowel raadslid als wethouder willen worden, dit vooraf kenbaar moeten maken.

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Wij vragen het bestuur om vóór de start van de volgende kandidaatstellingsprocedure een vaste planning met duidelijke termijnen vast te stellen, een secretaris aan te wijzen die het proces en de communicatie met de fractie bewaakt, en de leden hierover voor de volgende kandidaatstelling te informeren via een terugkoppeling waarin de gemaakte afspraken en verantwoordelijkheden zichtbaar zijn.

Hefboom 2 · Routekaart vooraf

Bestuur zet de klok

Advies aan de leden

Laat het bestuur eerder beginnen en breder werven voor de betrokken commissies bij de verkiezingen en plan belangrijke evenementen vooraf zodat leden er rekening mee kunnen houden.

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Op tijd beginnen is een bestuurstaak. Wij vragen het bestuur om dit transparant op de agenda voor de leden te zetten. Dan kunnen we zelf zien waar we staan met de bezetting, kunnen we meedenken en leden motiveren en weten we wat de vereniging ziet als belangrijke evenementen.

Hefboom 2 · Routekaart vooraf

Verkiezingsprogramma

Advies aan de leden

Geef als vereniging duidelijke kaders mee voor het verkiezingsprogramma, zoals gewenste lengte en detailniveau.

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Maak vooraf een routekaart waarin mijlpalen en rollen van alle betrokkenen helder vastliggen. Leg de opdracht aan de verkiezingsprogrammacommissie (VPC) ter vaststelling voor aan de AAV.

Uitvoeringsplan

Advies aan de leden

Spreek af dat leden voor de verkiezingen worden geïnformeerd over de campagneorganisatie, de gekozen communicatiekanalen en de mogelijkheden om actief bij te dragen aan de campagne.

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Wij vragen het bestuur om vóór de start van de volgende campagne de rollen en verantwoordelijkheden binnen het campagneteam, inclusief de eigen rol, vast te leggen, een vast communicatiekanaal te kiezen en een plan voor ledenactivatie op te stellen, en de leden hierover tijdig en duidelijk te informeren.

Hefboom 3 · Kandidaten weten waar ze aan beginnen

Werving & begeleiding kandidaten

Advies aan de leden

Laat het bestuur een kandidatenhandboek maken en evalueer als leden de verplichtingen, gedragsregels en gedragscodes in brainstormsessie(s) met het bestuur.

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

- Wij vragen het bestuur om in het handboek vast te leggen waar mensen zich op kunnen voorbereiden en hoe ruimte en aandacht voor werving en begeleiding van kandidaten, in het bijzonder nieuwe kandidaten, geborgd wordt.
- Wij vragen het bestuur ook om vooraf met de leden te evalueren of we als vereniging nog achter de verplichtingen, gedragsregels en gedragscodes staan en ze daarna op een AAV terug te laten komen.

Hefboom 3 · Kandidaten weten waar ze aan beginnen

Persoonlijke campagne

Advies aan de leden

Laat het bestuur de regels rondom persoonlijk campagnevoeren vaststellen en waar nodig handhaven.

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Over dit onderwerp waren de gedachten wisselend, en het effect van persoonlijk campagnevoeren is moeilijk te meten. Wij vragen het bestuur daarom om de regels vooraf vast te leggen, ze waar nodig te handhaven en duidelijk te maken hoe leden die het ergens niet mee eens zijn de route via het reglement kunnen bewandelen.

Hefboom 4 · Opvang en verbinding

Terugkoppeling en nazorg

Advies aan de leden

Borg dat de lijstadviescommissie (LAC) in zijn terugkoppeling aan kandidaten op transparante en uniforme wijze motiveert waarop de toegekende positie op het lijstadvies is gebaseerd.

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Houd oog voor de mens achter de kandidaat en borg de nazorg op de lange termijn. Maak vooraf een nazorgplan waarin het afdelingsbestuur de regie pakt én behoudt.

Hefboom 4 · Opvang en verbinding

Kandidaten vormen een team

Advies aan de leden

Zorg voor verbinding met elkaar

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Investeer gedurende het gehele kandidaatstellingsproces actief in teamvorming en maak dit onderdeel van het proces, zodat kandidaten als één fractie en één D66-team kunnen samenwerken en zorg vooraf voor een heldere planning zodat kandidaten weten wat er de komende periode wordt verwacht.

Hefboom 4 · Opvang en verbinding

Uitslagenavond en waardering

Advies aan de leden

Houd oog voor de waardering van iedereen die zijn best doet, vrijwilligers en kandidaten, rondom de verkiezingen.

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Zorg voor momenten voor bedanken en benoem dit ook (ook naar elkaar als bestuur)

Hefboom 5 · Geheugen en borging

Evalueren en borgen

Advies aan de leden

Laat commissies zelf de evaluatie van een vorige keer tot zich nemen en op een AAV, na dialoog gevoerd te hebben met het bestuur, vertellen wat er wel en niet wordt meegenomen uit de vorige evaluatie.

Wat vragen we het bestuur te regelen of te borgen

Het is zonde als er niets gedaan wordt met eerdere evaluaties. Wij vragen het bestuur om dit te borgen door het op te nemen in de opdracht van elke commissie.

Vragen?

D66